



Szerkesztőségi szállás.

Aldunator 5. sz. 2-dik emelet.

Kinek valami bolondság jut eszébe, mely a politikai lapokba tárgyhalmaz miatt be nem fér, küldje ide. — Kéziratok — akár közöltetnek akár nem — vissza nem szolgáltatnak. — Az előfizetési pénzek és reclamatiók a „Handabanda“ szerkesztőségéhez czimzendők.

Megjelenik e lap

mig meg nem bukik, minden szombaton féleven.

Ara megfizethetlen tartalmához mérve, nevetséges olcsó t. i.

Egész évre 6 ft. félévre 3 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr. o. é.

Egyes szám, ha kapható, 20 kr. o. é.

Előfizetéseket elfogadnak:

A vidéken minden postahivatal. Pesten Noséda Gyula könyvnyomdája (egyetem utca 7. dik szám.) Ráth Mór könyvkereskedése a vas-tuskónál. Budán: Nagel és Wischán könyvkereskedése a takarékpénztár új épületében.

Hajdan és most.

Nem jöttünk mi Ázsiából
Se sensálnak, se kupecznek,
Ellenségi vagyunk minden —
Bank- és börzeféle hetznek.

Üzérkedjék Jákob, Itzik,
Mi ha kell contóra veszünk —
De azért még Rothschildnél is
Különben iszunk és eszünk.

Ha szükség, el tudjuk adni
Kétszer is a repeczét buzát
S midőn lovakra alkuszunk
Lefőzzük magát Angliát.

Kereskedünk egyébbel is:
Hajdan a liberalismost —
A kormánynyal vetettük meg;
De ez olcsó portéka most —

Kapósabb a martyromság,
Most már ezzel geschäftelünk,
A publicum dúsan fizet,
Triplán sőt quadruplán nyerünk.

Megénekeljük magunkat,
Sebeinket emlegetjük —
Az ebédet öt forinttal,
A pezsgőt tizzel fizetjük.

Megirjuk, hogy hogy' üldöznek
Az elvért a melyért vívunk —
A szesznyomoruságtól
Már állni is alig birunk.

Az igaz, hogy olyan vigan
Mint mi élünk, nem él senki! —
De mit ér egy sujtolt nemzet —
És hazában vigan lenni . . . ! ?

Ilyen martiromság mellett
Nem csoda ha keblünk dagad —
Mig ily martyrjaid vannak,
Hogy ne lennél hazám — szabad!

Aristo-demo-pankratia

s még valami.

Tegnap azaz hogy szombaton tollhegygyel érintők a nálunk még úgy is idegen, nem családísult, s szerencsétlenségére Aristides barátunk által a priori népszerűtlenné lett polgárosodást. . .

Valóban ha végig nézünk a fővárosi élet szellemi homokbuczkáin, s az unalomnak végtelen rónaságán, melyen nyikorogva csikorogva átvonszoljuk életszekerünk egyhangú szintelenségét, ezer meg ezerszer fölsohajtva, hogy egy rongyos csárda, vagy tarkli partie, a tiltott de kedves färbli, nobel-einunddreissig, s ha a műveltség Montblancjára értünk, egy lármás whistpartie, azon nemes emótiók összegét képezik, melyek földi utazásunkon ránk mosolyognak; de leszámítva a hazafiság által a nemzetiség gúnyára Budán reméljük nem örökített, mindenestre rosziul alapított népszínházromot, a társasélet nemes szórakozásait teljesen nélkülözzük: ismét és ismét csak a közép osztály hiányába bukkanunk, mely civilizált országban, törzs gyanánt közvetíti a nemzet gyökereit s ágait, mely kapocs a magasán és alant álló rétegek között: s mely nélkül nem lehet polgárisult nemzet, hanem csak c o t t e r i á k laza halmaza.

Van nálunk egy osztálya az elmergesedett embereknek, kiknek demokratiai érzülete csak abban mutatkozik, hogy folyvást korholják szidják az aristokrátiát. Hiú gög képezvén nemzeti jellemünk egyik erős árnyoldalát, az aristokratizmus annyira bennünk van, hogy demokratáink nagyrésze csak p a r d é p i t a z; bosszúból demokraták, mert aristokraták nem lehetnek.

Mig viszont aristokrátiánk a társaséletben zárt kört képez, — mert nincs közvetítő osztály közte s az aránytalanul távol álló osztályok között.

Franciaországban a gazdag bourgeoisie képezi a közvetítőt az intelligencia, s az alsóbb osztályokból folyvást fölmerülő új családok és a még fönnlevő ancienne noblesse, s új aristokratia között. Összeházasodik föl és le. Fényes salonjaiban összegyűjti a mi minden osztály kitünő részét képezi. De persze Franciaország teljesen demokratizált állam — a nemzet egyenlőségi szenvedélye, állami intézményei, s végre — társas műveltsége által.

Az angol aristokratia, mely a világon legszabadabb, leggazdagabb, s leghatalmasabb, legkevesbé képez kasztot. Minden művelt ember g e n t l e m a n; s minden gentleman salonképes lordok és herezegeknél. Miért? Mert az angol aristokratia oly intézményeken alapul, hogy folyvást bevegyül a népbe, s újra folyvást a népből emelkedik ki. A lord másodszülött fia ügyvéd lesz. Az ügyvédből lord lehet.

Nálunk mindez másképp van. Aztán az alkotmány hosszú napfogyatkozása itt is fejleszté elzárkozó kaszt szellemét, mely az austriai aristokrátiának sajátja. Közélet, nyilvános élet hozza érintkezésbe, s érdekközösségbe a legkülönbözőbb állású egyéneket. Hol az ok hiányzik — elmarad az okozat.

Ha már most drágalatos olvasónk, s nagy becsű előfizetőnk nem vár valami mordialis élczekeket, hanem nyugodtan követ ezen, szerénység nélkül mondhatni, nem egészen bolond ész-

revételek betűfonalán: csináljunk egy kis vargabetűt hogy czélunkhoz érjünk.

Hányszor szidták már, mi tagadás benne, a nem legkitünőbb de annál nagyravagyóbb írók körében az aristokrátiát azért, hogy nem fogadja körébe az írókat, az „értelmiség képviselőit,“ kik a nemzetnek irányt adnak, (de milyet?) kiknek tolla nagyobb körben gyakorol socialis befolyást, mint egy háromszáz-ezer forint jövedelemről rendelkező főúr!

Nem egy kondor hajú novella-író, halvány költőt, s a férjeket kétségbeejtő szépségű dramaturgot emészt az epedő ambitio a grófi salonképesség után; mi pedig minden hazai fájdalom chirurgusa gyanánt fölfogjuk ezen égető kérdést: s azt mondjuk hogy a v á d i g a z s á g t a l a n, — s e z a m b i t i o o k t a l a n.

Legtávolabbról sem akarjuk állítani, hogy szellemdús írónk társas modora lényegesen elüssön gróf X. Y.-étől. Fölteszem hogy épen azon hanyag és finom könyöséggel fog Holdimády Ladár belépni egy salonba, mint gróf Trüszenty; ugyanazon keccsel fogja összeütni sarkantyuit a ház asszonya előtt; nem lesz legkisebb zavarban is az iránt, hogy hova tegye kalapját, s mit csináljon két kezével, mely két kéz iránt különben a legnagyobb philosophust is oly zavarba hoz néha elegans nőtársaság, hogy kezdő színész gyanánt azt se tudja hova dugja őket; megengedem hogy a csárdásnál is a feszesség s kicsapongás közt a könyved középet fogja megtalálni; szóval megengedem hogy úgy fogja viselni magát, hogy ha a csintalan X. grófné kigúnyolandja is másnap en famille . . . arra alapos indoka nem leend, hanem csak az a kis malitia, melyet szerencsésen benevelnek főrangú hölgyeinkbe csecsemős koruktól fogva . . . t. i. gúnyolni az alsóbb rangú s nem fashionable embereket.

Tehát megengedem, hogy Holdimády és collegái comme il faut viselnék magukat a salonban. Ámbár itt egy történetke jut eszembe azon időből, midőn magas aristokrátiánk kísérleteket tőn az „értelmiség“-gel való fraternizálásban, melyek úgy látszik eredménytelenek maradtak. Ily főuri soiréen hallom, hol sok író volt jelen, ezeknek egyike, ki különben keresett nyersséggel üzérkedik az irodalomban intra et extra muros, — így szólott egy szép és fiatal urhölgyhez: „Beh gyönyörű, babám; aztán ne menjen ám valami némethez feleségül!“

Annyi bizonyos hogy egy kis modort eltanulni nem boszorkányság; csak hogy mint úszni nem tanul meg az ember ha vízbe nem megy, úgy finomabb társas modort sem, ha jobb társaságba nincs alkalma jönni. — Hajdan a nemesség, az aristokratia kiváltsága volt a fegyvernek bátor és keccses forgatása. A lovagiaság modern kiadásban, a jó modor, gyengéd finom elbánás minden életviszonyok közt ma is a született s annak nevelt aristokratia kiváltsága, (ámbar ott is ritka); — de el nem tanulható. Ellenben a műveltség külső máza, a mozdulatok, s felületes conventionalis társasformák annyira elterjednek, hogy e részben minden pinczér gentlemant játszhatik; a mint is nem egy szabólegény figurált már báró gyanánt magas régiókban, s szöktetett meg egy true old born grófi kisasszonyt.

Tehát nem a társas műveltség különböző foka tartja egymástól távol az osztályokat, kü-

lönösen az aristokrátiát és az értelmiséget; — hanem azon körülmény, mert a két osztálynak más nevelése, más világnézlete, más é!vei, más érdekei vannak; s nincs oly közös pont, melyben érintkeznének . . . egészen elnézve a magyar aristocrazia azon aimable gyöngédségétől, hogy épen olyan emberek előtt szeretnek — a Julie, Crescence, Nathalie és Octavie — a Charles, Louis és Stefiről s viszonyaikról beszélni, kiknek nincs azon olympusi szerencsék Juliet, Crescencet, Octaviet és Stefit s viszonyaikat ismerni, vagy legalább ily név alól kitalálni. Aztán a sporthoz keveset értenek az írók, doctorok és művészek. A magasb literatúrához keveset az urfiak; — és így tovább. Tehát ha összekerülnek is, csak egymást untatják.

Hát még a nők közt mily roppant nagy a hézag! A főuri, kivált fiatalabb nők legritkább tulajdona — a más osztálybeli nők iránti gyöngédség; — sőt kiváló gúny-, s roszakarattól tündöklenek.

A nők általán a mai társaságban a nyájasság és barátság többé-kevésbé átlátszó álczája alatt állandó fegyveres békében élnek egymás irányában. A harcra mindig készek, — Ellenséges szellemök fokozódik az osztálykülönbség által.

E részben is csipős adomácskák keríngenek aristokrátiánk társadalmi érintkezéséből. Például doctor N. N. nevével jelen van gróf Z. soiréján. Gróf Csodafy udvarias figyelmet tanusit a szellemdús nő iránt; — Csodafy grófné pedig vis a visja egy párszor a quadrilleben. Másnap a váci utczában sétál gróf Csodafy nevével s véletlenül találkoznak az orvosnéval; — a gróf udvariasan köszönti; a grófnő merev jég arczczal néz reá, mintha sohase látta volna. A gyöngéd érzésű polgárnő mélyen érzi az aristokratikus durvaságot, s szentül fogadja hogy aristokratikus salonba többé soha be nem lép.

Igy eredményez a koronkinti érintkezés is nálunk mind hidegebb eltávolodást, és idegenséget; — az osztályok külön válnak, mind egyik önmagára utalva; s a socialis élet kellemei, mik a művelt országok varázsát képezik, jámbor óhajtasok maradnak.

Pedig az erkölcsök nemes értelemben vett democratizálása, mely másutt az értelmes és gazdag polgárság műve, s mely összeolvasztja az osztályokat társasággá, nálunk csak igen lassan fog előhaladni; tekintve azt, hogy egy erős gazdag nemzeti polgárság fejlődését gátolja oly idegen elemnek beékelése a nemzettestbe, melylyel azonosulni nem tudunk; mely pedig zömét képezné a művelt középosztálynak — ha egy különálló várnat nem képezne.

Azonban nehogy elfogulatlan jóakarataink daczára Trefort sorsa érjen — e tárgyról hallgatunk.

Az idő pénz.

Rendkívül sietős dolgom volt a Nádorutczában. A kigyóutczában lakom, szerencsésen kiérek a kapun, alig megyek néhány lépést, hát Pali bátyámmal találkozom, ki egy nyugodt lelkű pókhasu de dühös hazafi, ki nem győzte ordítani 61-ben „hát csak jöjjön az a provisorium — nem fog soká tartani;“ — ki

azonban ez idő szerint teljességgel csizmaszá-
rába pottyant szívvél jár föl alá, s akármikor
előfog, ugyanazon rémséges kérdés harapófo-
gójával tartatja keblemet:

„Mi ujság?”

— Semmi!

„Hát Bécsből semmi hír? még sem en-
ged a német?”

— Nem ám! minek is engedne? hányszor
mondta bátyám, hogy nem kell a nemzetnek
engedmény, hanem jog? Aztán azt is hányszor
mondtuk, hogy mi nem engedünk? hát miféle
consequentianál fogva várja most bátyám, hogy
más engedjen? — Jó napot, sietek.

„Servus öcsém.”

Alig érek ki a városháztérre, elém áll
Ballagi, (de nem Mór, habár ez is lehetne) egy
politizálni szerető, de ahhoz távolról sem értő
prókátor.

„Hová sietsz?”

— Szaladok barátom!

„Megállj kissé. Mondd el mi ujság? Igaz
hogy megverték Langiewicet?”

— Dehogyan verték!

„Hála Isten! Mit gondolsz mi lesz még
ebből?”

— Én nem gondolok semmit, mert dolgom
van, sietek. Jó étvágyat!

Alig érek a váci utcáiba, előfog Marci
barátom, ismeretes kupaktanácsos s veszeke-
dett politikus, kiváltképen külügyi politikába
avatott.

„Megállj öcsém! Igaz-e hogy Franciaor-
szág már hadat üzent Poroszországnak? meg
Oroszországnak?”

— Nem megy az oly hamar!

„De meglásd kutyakomédia lesz ebből!
Francia a Muszka ellen, Ausztria Poroszor-
szág ellen, Dánia Németország ellen, Anglia
Ausztriával Dánia ellen, közbe Garibaldi Na-
poleon ellen, végre mi 48-asok az egész világ
ellen?”

Nem bánom én barátom, ha az egész vi-
lág megvesz is, csak most bocsáss.

Már félórát, hogy hazulról elmentem, s
még csak a német színházhoz értem. Ott elő-
fog egy elegans gavallér, szellemes irodalom-
barát, ki a királyutczában lakik, s szép pari-
pát tart.

„Hallott-e valamit kegyed a párbajról —
Nervózy Kálmán és Cholera Barnabás között?
Meg volt már? Nem történt baj?”

— Tisztelt barátom! Nem őriztem egyiket
sem, tőlem százszor agyonlőhették magukat
vagy egymást!

„De ne tréfáljon kegyed, ez igen komoly
dolog; Kemény Zsigmond báró is azt mondta
hogyan...”

— Eh mit, jobb volna ha Kemény báró is
kevesebbet beszélne és több cikket írna!

— Servus!

— Adieu!

Végre valahára befordulok a Nádorutczá-
ba, s egy lapszerkesztő kérlelhetlen karjaiba
vetődöm.

„Olvastad-e mai cikkemet?”

— Nem én!

„Olvasd el; olyat még nem mondott sen-
ki Ausztriáról.”

— El fogom olvasni, csak most bocsáss.

„Az nem szép, hogy te sem praenumerál-
tál lapomra!”

— „Praenumerálok bizonyosan, de most
sietek.”

..... Három negyed tizenegyre indul-
tam el; 12 óra lett mire elértem célomat a
Nádorutczában. És ez mindenkor tökéletesen
így történik, toties quoties. Aztán mondja még
valaki, hogy a magyar tudja becsülni az időt.

ÉLET — MÓR BÁLÁJA.

Politikai tájékozás.

Írta:

Yes Alfons *)

a „Handabanda” kontrása.

I.

Constatirozzuk a helyzetet.

Tovább nem mehetünk, míg biztos ala-
pon el nem határozzuk azt, hogy: holnap mit
eszünk?

A Lajtán túli szomszédok — „spenátot”
— akarnak nekünk főzni, mi pedig „töltött-
káposztát.”

Amazt mi — emezt ők nem fogadják el.
De constatirozzuk a helyzetet.

Mind a két különemű ételnél, egy kü-
lönös körülmény merül fel.

Tessék halgatni!

Mózes az izraelitáknak megtiltá a —
„disznóságot” — már pedig azt senki sem ta-
gadhatja hogy ezen két ételhez zsír szükséges,
a zsír pedig disznóság, így az izraeliták abból
nem ehetnek; már pedig az 1848-ik törvénye-
ink az egyenjogúságot kimondák, és így ők
nekik is joguk van valamit főzni. Tegyük fel
hogy ők nem — „főznek” — hanem — „süt-
nek” — még pedig foghagymás ludmáját, ki
eszi azt meg?

A zsidóság nagy szerepet játszik hazánk-
ban, kezeikben lévén bugyillárisaink; már
most, ha mi a fenntebb nevezett étkeket reájok
erőltetjük, mi történik akkor? mert alaposan
hihetjük hogy: ők ezen ügy tisztába-hozatalára
képviselőjükül meg fogják választani vagy Jó-
kay Mórt, vagy Pompéry Jánost; de semmi
esetre sem Török Jánost; s mindezen János-
soknak és Móroknak oly fegyver van kezök-
ben, hogy a — „spenátot” — és a — „töltött
káposztát” — számtalanszor s pedig égető
kérdésig felmelegíteni fognak, —

Mit tegyünk tehát ily kényes körülmé-
nyek között?

Majd a jövő számban megmondjuk.

II.

A mult számban közlött vezércikkünk-
ben felhozott disznó eszmék constatirozását
ígértük, ígéretünkhöz képest szólunk e komoly
ügyhöz.

Alkalmunk volt a mult napokban egy
magas állású és igen jól értesült szakács-
ezen nagyfontosságú ügyben értekezhetni, a ki
is oda nyilatkozott, hogy a — „spenátot” —
és a — „töltött-káposztát” — ludzsirral is el-
lehet készíteni, a mit azután úgy a keresztény
mint a zsidó polgártársak kifogástalan meg-
ehetnek, s így és ekként a nemzetiségeknek
elégítethetik, — s az osztályok összeolvadnak.

Bármi nagy horderejű is a fenntevett
férfinak ezen nyilatkozata, mi nem érthetünk
vele egyet.

Megmondjuk miért.

Mi 47-esek vagyunk! Ki látott pedig
1848 előtt Magyarországon ludzsirral készí-
tett töltött-káposztát? bizonyára senki; ha
spenátot néhol ludzsirral készítettek is, abból
nem következtethető hogy a töltött-káposztát
is azzal lehet elkészíteni, úgy hogy minden
magyar ember meg legyen vele elégedve. —
Megengedjük hogy 1848-ik év után találkoztak
egyes honpolgárok, kik a töltött-káposztát
ludzsirral ették, de ez azon nyomasztó körülmény-
ből magyarázható ki, melybe Bruk adó-
rendszere a disznókat helyezé.

A töltött káposzta és disznózsír elválhat-
lanok, — s azt kifogatni ősi jogából — annyi
volna, mint egyenesen a Reichsrathba vezetni.

Igen de hát mit eszünk holnap? mert
csak ez a kérdés, melyre az olvasó kíváncsi.
Ennélfogva erre nem felelünk.

Hanem minden pártnak jó étvágyat ki-
vánunk.

* Nagyon örülünk hogy jeles publicistánk a mi
lapunkat választá közlőnyevül. Szerk

Igaz adoma.

1861. végén, mikor a hazafiak, töme-
gesen visszaléptek a megyei hivatalokból, helyt
adandók a hazáruolóknak, — egyik sze-
gény hazafi ki szeretett volna újra visszalépni
hivatalba, melyhez értett, s mely után becsüle-
tesen meg is élt volna, tanácsot kér egy gaz-
dag és nagy hazafitól: mit tevő legyen? Ne
vállaljon ön hivatalt, lesz gondom önre! A
szegény hazafi nem vállalt hivatalt, bár meny-
nyire kérte is neje, midőn azután a gazdag és
nagy hazafit emlékeztetné ígéretére, mert a
tél, fagyával és szükségével ugyancsak bekö-
szöntött, a grand signeur gazdatisztje által
az alkalmatlan zörgetést egyszer mindenkorra
egy szekér szalmával, és két véka rozsral elé-
gítette ki.

Szálkák.

Az akademia kiépítendő palotája mögött
van egy üres telek, melyet az akademia bér-
háznak épített ki. A calculus szerint 16 év mul-
va lesz e házból az akademiának 19000 ft. jö-
vedelme.

Dehogyan lesz, dehogyan lesz, — jegyzé
meg erre valaki, — majd gondolnak ki vala-
kik számára ingyenlakást e házban is!

A 17-ik század közepe táján egy kálvi-
nista pap predikációját hallgatta egy török
basa. A pap előhozta beszédében egyebek közt
a sz. Pál leveleiről emlékeztetes Efezust, The-
salonikát, Kolossát stb. Predikáció után így
szólt a basa a paphoz: sohase emlegesd azo-
kat a messze városokat, mert azok a hatalmas
török császáré; elég neked Kis-Kocsord és
Nagy-Kocsord. Nagy politikát üzö vidéki kis
lapok tanulhatnának ettől a török basától!

Az Esztergami ujság szerkesztője lapja
első számában egyebek közt ezt mondja: A
marhahús ára f. hó 1-től egy krral följebb
emeltetett. — Már ez alkalommal is ajánljuk
magunkat, mint szegény kezdő szer-
kesztők, mérszáros polgártársaink szives
figyelmébe. — Legközelebb a Handabanda ur
is megkísértendi valamelyik szabó varga stb.
figyelmébe ajánlani: talán kikerül neki is egy
öltöző ruha.

Bált adott Börsenmaier Iezig. Másnap di-
csekedve mondá egyik tőzsdei kollegának:
„gondold meg Liebeleben, oly nobilis társaság
volt nálam, hogy egy ezüst kanál sem ve-
szett el.”

Nyílt posta.

Sásdy Ezüstösnek. Jó volna
biz az; de oly félreértésekre adna anya-
got, melyeknek nem a legtréfásabb kö-
vetkezményei lennének. Folyt. kérünk.

M. N.-nek: a béka-egér-harcz ké-
szülődéseinek hireire nézve legyen nyu-
godt. Vihar egy pohár vízben. Kakaskák
viadala egy szük udvar szemétdombján.
— E hasonlat nem aestethikai, hanem
igen találó.

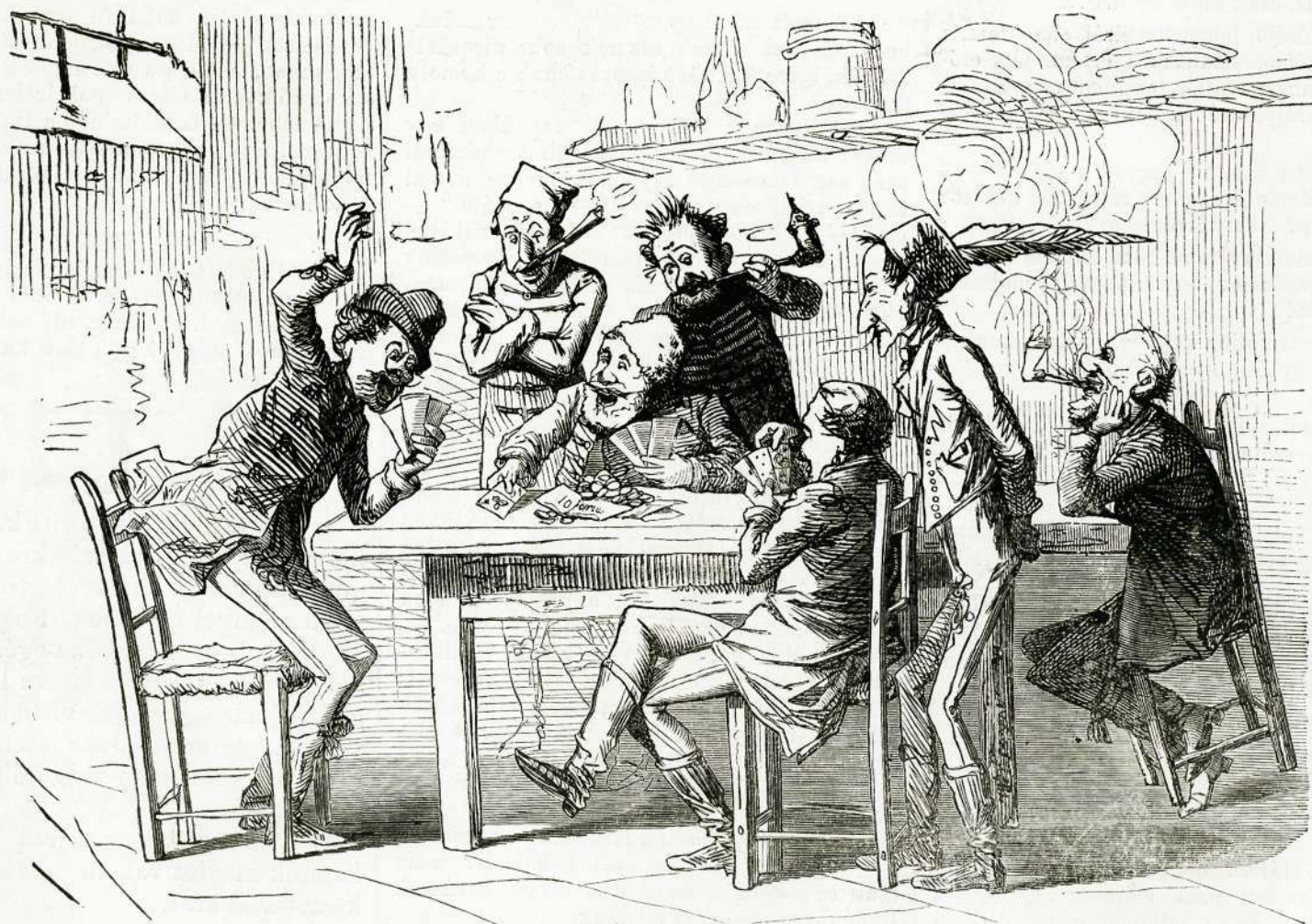
A „körutam” szerzőjének: Mikor
kapunk megint valami tréfát? Az első
köztetszést arat.

Mai számunkkal küldjük szét elő-
fizetési felhívásunkat a „Handabanda”
ápril—juniusi stb. folyamára.

Bolond Miska mint martirnak szenvedései
Károlika-szárnya alatt.



- A. „Még nyolcz nap, s aztán szabadság és dicsosorú vár reád!
 B. „És tizezer előfizető! — bár engem is bezárnának, tán behozna pár száz praenumeranst!“
 P. Dicső Cambridge wine!
 D. Éljen Caroline!
 A. Hermine éljen!
 B. És a haza!



- B. M. Tudom már hol a makkhetes! csak arra vagyok kíváncsi ki lesz a filkó?
 Brodsitzer: Hej be jó kenyér ez a martiromság!